

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)
den 11 augusti 1995 *

I mål C-43/94 P,

Europaparlamentet, företrätt av Ezio Perillo, vid rättstjänsten, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg hos Europaparlamentets generalsekretariat, Kirchberg,

klagande,

angående överklagande av en dom meddelad den 30 november 1993 av förstainstansrätten (fjärde avdelningen) i mål mellan Vienne och Europaparlamentet (T-15/93, Rec. s. II-1327), i vilket det förs talan om ogiltigförklaring av denna dom,

i vilket den andra parten är

Philippe Vienne, tjänsteman vid Europaparlamentet, bosatt i Bryssel, företrädd av Jean-Noël Louis, advokat i Bryssel, med delgivningsadress i Luxemburg hos SARL Fiduciaire Myson, 1, rue Glesener,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av P. Jann (referent), avdelningsordförande, samt D.A.O. Edward och L. Sevón, domare,

* Rättegångsspråk: franska.

generaladvokat: P. Léger,
justitiesekreterare: R. Grass,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 15 juni 1995 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Genom ansökan inlämnad till domstolens kansli den 1 februari 1994 har Europaparlamentet (nedan kallat parlamentet) i enlighet med artikel 49 i EG-stadgan och motsvarande bestämmelser i EKSG-och Euratom-stadgorna överklagat förstainstansrättens dom av den 30 november 1993, Vienne mot parlamentet (T-15/93, Rec. s. II-1327) i den mån som den dels ogiltigförklarar parlamentets beslut av den 2 februari 1993 genom vilket parlamentet har avslagit sökandens klagomål i vilket han begärt beviljande av dagtraktamente för hela sin prövoperiod samt ytterligare en månad enligt artikel 10 i bilaga 7 till tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna, dels förpliktat parlamentet att till sökanden betala ett belopp av 170 239 belgiska franc, jämte dröjsmålsränta.

2 Det framgår av den ifrågasatta domen att bakgrunden till målet är den följande:

”1) Den första november 1990 anställdes sökanden — då boende i Bryssel-Anderlecht — av Europaparlamentet ... som extra anställd med ett anställningsavtal av obestämd längd och med tjänstgöring i Luxemburg. Han erhöll på grundval av artikel 69 i Anställningsvillkoren för övriga anställda i

Europeiska gemenskaperna (nedan kallade 'Anställningsvillkoren') det dagtraktamente som föreskrivs i artikel 10 i bilaga 7 i tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna (nedan kallade 'tjänsteföreskrifterna'). Vid sin anställning skaffade sig sökanden en bostad i Messancy nära den belgisk-luxemburgiska gränsen för att uppfylla den skyldighet att bo nära tjänstgöringsorten som föreskrivs i artikel 54 i Anställningsvillkoren och artikel 20 i tjänsteföreskrifterna, medan hans hustru och deras barn stannade kvar i Anderlecht.

- 2) Den 1 januari 1991 anställdes sökanden av parlamentet som tillfälligt anställd med ett anställningsavtal av obestämd längd och med en prövoperiod på sex månader. På grundval av artikel 25 i Anställningsvillkoren fortsatte han att erhålla ovannämnda dagtraktamenten som nu gavs honom från och med denna dag för hela hans prövoperiod, det vill säga under sex månader.
- 3) Den 16 december 1991 anställdes sökanden av parlamentet som provanställd tjänsteman i lönegrad B 5, med fortsatt placering i Luxemburg. Efter det att han blev fast anställd i oktober 1992 förberedde sig sökanden för att lämna familjebostaden i Anderlecht.
- 4) Den 16 december 1991 gavs sökanden på nytt ovannämnda dagtraktamente, nu som provanställd för en period av 128 dagar, eller till och med den 21 april 1992. När administrationen gjorde det begränsade den även den totala tidsperiod för vilken den gav sökanden denna förmån till 12 månader (eller 365 dagar), och detta med tillämpning av följande beräkning:

— ersättningsperioder före sökandens utnämning

— såsom extra anställd från den 5 november 1990 till den 31 december 1990 (2 månader eller 57 dagar),

- såsom tillfälligt anställd från den 1 januari 1991 till den 30 juni 1991 (6 månader eller 180 dagar),

det vill säga 8 månader eller 237 dagar

- återstod jämfört med maximitiden av 12 månader (eller 365 dagar):

365 dagar — 237 dagar = 128 dagar.

- 5) På sökandens lönebesked för juni månad 1992 framgick det för första gången att betalningen av dagtraktamenten stoppats retroaktivt från och med den 22 april 1992. När sökanden bad bokföringsavdelningen om en muntlig förklaring i frågan svarade den honom att den, med tillämpning av en administrativ praxis som tillämpas vid parlamentets generalsekretariat, lade samman de olika perioder som den berörde fått dagtraktamente antingen som extra anställd eller som tillfälligt anställd eller som provanställd, så att administrationen aldrig betalade ut dagtraktamente mer än för maximiperiod av 12 månader.
- 6) Genom skrivelse av den 7 juli 1992, inregistrerad hos parlamentets generalsekretariat den 13 juli samma år, ingav sökanden klagomål mot sitt lönebesked för juni månad 1992 i syfte att erhålla dagtraktamente ända fram till och med den 15 oktober 1992 (längden av hans provperiod samt ytterligare en månad). I detta avseende återopade sökanden bland annat lydelsen av artikel 10 i bilaga 7 till tjänsteföreskrifterna och hävdade att parlamentets praxis — att begränsa den totala sammanlagda tidsperioden för utbetalning av dagtraktamente till ett år — varken respekterade tjänsteföreskrifternas bokstav eller deras anda. Han hävdade vidare att dagtraktamentena beviljades för att göra

det möjligt för en tjänsteman att klara av de exceptionella kostnader som följer av att samtidigt ha två bostäder. Han tillade att eftersom den kritiserade begränsningen inte tillämpades vid andra av gemenskapens institutioner var den diskriminerande gentemot tjänstemän vid parlamentet.

- 7) Genom skrivelse av den 3 december 1992 meddelade parlamentets generalsekreterare sökanden att hans klagomål nu undersöktes och att det problem som han tagit upp meddelats till förvaltningschefernas kollegium i syfte att finna en likformig lösning, med beaktande av att man fått olika svar av de olika berörda institutionerna.

- 8) Efter att den 28 januari 1993 ha sänt ett påminnelsebrev till parlamentets generalsekreterare erhöll sökanden den 2 februari 1993 ett beslut i vilket hans klagomål uttryckligen avlogs. I detta beslut anförde generalsekreteraren, efter att ha angett att han inte ännu fått del av de andra institutionernas åsikt i syfte att besluta om en gemensam lösning, att bestämmelserna i artikel 10 i bilaga 7 till tjänsteföreskrifterna i enlighet med artikel 25 i Anställningsvillkoren även var tillämpliga på anställda som omfattades av Anställningsvillkoren och att reglerna om beviljande av dagtraktamente därför borde tolkas och tillämpas på ett enhetligt och sammanhängande sätt. En maximitid av ett år för dagtraktamente föreskrivs såväl i artikel 25 i Anställningsvillkoren, för tillfälligt anställda, som i artikel 65 i Anställningsvillkoren, för extra anställda, det vill säga i de fall där anställningen hos gemenskaperna är som mest osäker i såväl rättsligt som sakligt hänseende. Det framgår slutligen av dessa bestämmelser tillsammans att beviljandet av dagtraktamenten bör ses som en första hjälp av helt tillfälligt slag, som vidare är av presumtiv art eftersom man inte begär att den berörde bevisar att han haft utgifter. Beloppet som sålunda beviljas skulle inte längre betalas ut på grundval av mottagarens anställningsform; följaktligen kan den inte förlängas utöver den förmånligaste begränsningen som avsetts i föreskrifterna på grund av en enkel förändring av anställningsformen som band mottagaren till institutionen.”

- 3 Eftersom parlamentet avslagit hans klagomål väckte Vienne den 9 februari 1993 talan inför förstainstansrätten om ogiltigförklaring av parlamentets beslut av den 2 februari 1993 och yrkade vidare att parlamentet skulle förpliktas att betala honom ett belopp om 170 239 belgiska franc, jämte dröjsmålsränta.
- 4 I den ifrågasatta domen biföll förstainstansrätten denna talan.
- 5 Till stöd för sitt överklagande har parlamentet åberopat flera grunder om att förstainstansrätten åsidosatt gemenskapsrätten. I första hand anser parlamentet att den meddelade domen innehåller en felaktig rättstillämpning vad gäller tolkningen av artikel 71 i tjänsteföreskrifterna och, i andra hand, har den åberopat flera fall av felaktig rättstillämpning vad gäller tillämpningen av artikel 10 i bilaga 7 till tjänsteföreskrifterna.

Grunden om att artikel 71 i tjänsteföreskrifterna har feltolkats

- 6 I artikel 71 i tjänsteföreskrifterna föreskrivs:

”Tjänstemannen har, under de i bilaga 7 fastställda villkoren, rätt att få ersättning för de kostnader som han har haft i samband med hans tjänstetillträde ...”

- 7 Parlamentet har anklagat förstainstansrätten för att ha gjort en felaktig rättstillämpning genom att tolka begreppet ”tjänstetillträde” som förekommer i artikel 71 i tjänsteföreskrifterna ”så att det endast avser tjänstetillträde till följd av formell utnämning till en tjänst som fast anställd tjänsteman” (punkt 32 i domen).

8 Parlamentet har hävdad att inte bara fast anställda som utnämns formellt träder i tjänst utan även tillfälligt anställda och extra anställda ”träder i tjänst” och att beviljandet av dagtraktamenten således skall underställas det första tjänstetillträdet som anställd vid gemenskaperna, så att samma traktamente inte betalas ut två gånger till samma person av samma anledning.

9 I punkt 32 i sin dom ansåg förstainstansrätten:

”I artikel 71 i tjänsteföreskrifterna föreskrivs att tjänstemannen, under de i bilaga 7 fastställda villkoren, har rätt att få ersättning för de kostnader som han har haft i samband med sitt ’tjänstetillträde’. Den tjänst som en fast anställd tjänsteman utövar kan, på det rättsliga planet, åtskiljas från den som en tillfälligt anställd eller extra anställd utövar, med beaktande av att de berörda har olika anställningsformer (se den ovan nämnda domen Sperber mot domstolen, punkt 8). Det ovannämnda begreppet ’tjänstetillträde’ kan därför tolkas så att det endast avser tjänstetillträde till följd av formell utnämning till en tjänst som fast anställd tjänsteman ...”

10 I detta avseende skall det konstateras att ersättning för kostnader till tjänstemän respektive tillfälligt anställda och extra anställda regleras i olika bestämmelser. I artikel 71 i tjänsteföreskrifterna regleras endast ersättning för kostnader till tjänstemän. Anställningsvillkoren innehåller bestämmelser om ersättning för kostnader till tillfälligt anställda och extra anställda. I artikel 22 i Anställningsvillkoren föreskrivs uttryckligen att en tillfälligt anställd har rätt ”till ersättning för kostnader som han har förorsakats i samband med sitt tjänstetillträde”, och förklaras bland annat att artikel 10 i bilaga 7 till tjänsteföreskrifterna är tillämplig. I artikel 69 i Anställningsvillkoren ges även extra anställda rätt till det dagtraktamente som föreskrivs i denna bestämmelse. Var och en av de tre formerna av tjänstetillträde ger således rätt till dagtraktamenten under de förhållanden som uttrycks i var och en av bestämmelserna. Förstainstansrätten har således gjort rätt när den ansett att det tjänstetillträde som avses i artikel 71 i tjänsteföreskrifterna endast är det som tjänstemän gör.

- 11 Parlamentet kan således inte grunda sig på domstolens dom av den 15 juli 1960, Campolongo mot Höga myndigheten (27/59 och 39/59, Rec. s. 795). Den princip om gemenskapernas enhet som denna dom anslår kan inte tillämpas på anställningar som följer på varandra vid en och samma institution. I målet Campolongo vägrade domstolen att bifalla ett yrkande om flyttningsbidrag då denna flyttning på samma gång även utgjorde en bosättning enligt en annan institution som redan beviljat den berörde bosättningsbidrag för att kompensera för samma händelse. I det aktuella fallet utgör de olika tjänstetillträdena däremot på varandra följande händelser som var och en berättigar till ersättning för kostnader.
- 12 Denna grund har således inget stöd.

Grunderna om att flera fall av felaktig rättstillämpning har förekommit vad gäller tillämpningen av artikel 10 i bilaga 7 till tjänsteföreskrifterna.

- 13 I artikel 10 i bilaga 7 till tjänsteföreskrifterna föreskrivs:

”Den tjänsteman som visar att han varit tvungen att byta bostadsort för att uppfylla villkoren i artikel 20 i tjänsteföreskrifterna har, under den tidsperiod som anges i punkt 2, rätt till dagtraktamente”

- 14 Parlamentet anser för det första att förstainstansrätten gjort en felaktig rättstillämpning genom att som krav för beviljande av dagtraktamente bestämma frånvaro av utbetalning av bosättningsbidrag, eller genom att inte tillämpa detta villkor. Enligt parlamentet har förstainstansrätten korrekt ansett att ett sådant krav framgår av artikel 10 i bilaga 7 till tjänsteföreskrifterna, i vilket fall förstainstansrätten underlåtit att tillämpa villkoret på Viennes situation, vilken, i motsats till vad som påstås i domen men enligt handlingar i akten, mottagit bosättningsbidrag; eller att

förstainstansrätten felaktigt ansett att detta villkor framgår av artikel 10 i bilaga 7. Parlamentet har i detta avseende hänfört sig till punkt 27 i den meddelade domen.

- 15 Förstainstansrätten har i punkt 27 i sin dom framställt följande:

”Det skall inledningsvis påpekas att föremålet för den aktuella tvisten är begränsat till frågan om sökanden — i egenskap av provanställd tjänsteman som ännu inte varken flyttat eller begärt bosättningsbidrag — för den sista delen av sin pröveperiod jämte en månad, har rätt att erhålla det dagtraktamente som föreskrivs i artikel 10.2 b i bilaga 7 till tjänsteföreskrifterna. Artiklarna 25 och 69 i Anställningsvillkoren — och särskilt de tidsbegränsningar som där föreskrivs — är inte tillämpliga på fallet i fråga; dessa artiklar har nämligen reglerat utbetalningen av dagtraktamente under de tidsperioder som föregått den nu aktuella ...”

- 16 Den läsning som parlamentet försöker ge punkt 27 i domen är felaktig eftersom förstainstansrätten inte fastställer något villkor för beviljandet av dagtraktamente i punkten. Den del av meningen där bosättningsbidrag nämns, och som endast innehåller konstateranden av omständigheter som inte kan ifrågasättas genom ett överklagande, är rent berättande. Den enda rättsfråga som avhandlas i punkt 27 är vilken bestämmelse som skall tillämpas på beviljande av dagtraktamente till provanställda tjänstemän.

- 17 Denna grund kan följaktligen inte godtas.

- 18 Parlamentet har i andra hand anmärkt att förstainstansrätten begått en felaktig rättstillämpning när den avslagit argumentet att Vienne inte kunde få dagtraktamente eftersom han inte uppfyllde villkoret, som föreskrivs i artikel 10 i bilaga 7

till tjänsteföreskrifterna, att vara tvungen att byta bostadsort vid sitt ursprungliga tjänstetillträde.

19 I punkt 31 i domen ansåg förstainstansrätten att

”detta argument misskänner att institutionerna i bestämmelsen åläggs en oavbruten och varaktig skyldighet att betala sina tjänstemän dagtraktamente”.

20 Denna bedömning från förstainstansrätten kan inte ifrågasättas.

21 Den bostad som skall beaktas enligt artikel 10 i bilaga 7 till tjänsteföreskrifterna är den där den berörde bibehåller centrum för sina intressen. För att ha rätt till dagtraktamente räcker det med att han inte längre kan fortsätta bo i denna tidigare bostad. En sådan tolkning är den enda rätta eftersom syftet med dagtraktamentet är att kompensera för de olägenheter som det osäkra anställningsförhållandet vållar den berörde. Som förstainstansrätten med rätta anmärkt består denna osäkra situation under var och en av de tre perioder som Anställningsvillkoren skiljer emellan.

22 Den andra grunden angående artikel 10 kan således inte godtas.

23 I sista hand anklagar parlamentet förstainstansrätten för att ha begått en felaktig rättstillämpning vad gäller bedömningen av ändamålet med dagtraktamentet när den använt artikel 9 i bilaga 7 i tjänsteföreskrifterna som argument.

24 I punkt 34 i den ifrågasatta domen har förstainstansrätten framställt följande:

”det förefaller rimligt att stimulera den berörde till att avstå från en flyttning, vilken, om tjänstemannen inte blir fast anställd, visar sig vara för tidig och som i enlighet med artikel 9.1 och 9.2 i bilaga 7 till tjänsteföreskrifterna, i fall att den berörde måste sluta sin anställning, medför en dubbel ersättning för flyttkostnader ...”

25 Enligt parlamentet är en sådan dubbel ersättning redan utesluten genom följande villkor, som uttalas i artikel 9.3 första stycket i bilaga 7 till tjänsteföreskrifterna:

”Om en fast anställd tjänsteman flyttar måste det ske inom ett år från provoperiodens utgång.”

26 Parlamentet har tolkat denna bestämmelse så, att en tjänsteman måste invänta sin utnämning innan han genomför en flyttning för vilken utgifterna kan ersättas. Den tolkning som förstainstansrätten ger av artikel 9 ger följaktligen artikel 10 ett syfte som den inte har.

27 Det skall konstateras att tolkningen av artikel 9 i bilaga 7 till tjänsteföreskrifterna inte är föremål för den aktuella tvisten. Inte desto mindre måste en tolkning av den leda till en annan slutsats än den som parlamentet velat dra. I punkt 3 första

stycket anges tydligt att den berördes anställningsförhållande förblir osäkert ända till dess att provperioden har slutförts. Tjänstemannens situation är nämligen inte säker förrän han har utnämnts.

28 Den korrekta tolkningen av artikel 9.3 i bilaga 7 till tjänsteföreskrifterna ger således endast ett ytterligare stöd för att dagtraktamente skall fortsätta att beviljas under hela denna osäkra period.

29 Denna grund kan därför inte godtas.

30 Av samtliga ovanstående överväganden följer att överklagandet skall ogillas.

Rättegångskostnader

31 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Parlamentet är den tappande parten och skall ersätta rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

följande dom:

- 1) Överklagandet ogillas.
- 2) Parlamentet skall ersätta rättegångskostnaderna.

Jann

Edward

Sevón

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 11 augusti 1995.

R. Grass

P. Jann

Justitiesekreterare

Ordförande på första avdelningen